

Dečak zvaní BOŽIĆ

MET HEJG

Ilustracije: Kris Mould

Prevela Branislava Maoduš

vulkančić

Beograd, 2016.

Reč urednika

Pre kulta o Deda Mrazu, koji je u današnje vreme najrasprostranjeniji, a u kome dobroćudni dekica bele brade na Novu godinu donosi poklone deci koja su tokom čitave godine bila dobra, postojao je kult o Božić Bati. Ovaj mit je toliko dugovečan i široko prihvaćen da ga je svaka zemlja u kojoj postoji prilagodila za sebe, uključujući i našu. U pravoslavnoj tradiciji najčešće se zastupa tumačenje da je legenda o Božić Bati proistekla iz predanja o Svetom Nikoli Mirlikijskom, koji je za života siromašnoj, bolesnoj i obespravljenoj deci tajno darivao novčiće i slatkiše, ostavljajući ih u čarapama ili čizmicama.

U knjizi koja se pred vama nalazi Božić Bata je dečak po imenu Nikolas, i živi usred nedodije u Finskoj. Ne slavi Božić 7. januara, već 25. decembra. Ima irvasa, smeje se „ho-ho-ho“ i druži se sa vilenjacija. Prema svemu tome, moglo bi se pomisliti da pripovest o Nikolasu nema nikakve sličnosti sa našom tradicijom. Ali ako zavirimo samo malo

dublje, otkrićemo da je ovo pre svega priča o još jednom dečaku koji je živeo u oskudici, i koji je prešao dug put pre nego što je iskusio istinsku radost, koji je otkrio magiju u sebi kada je počeo da veruje da ništa nije nemoguće i koji je smisao pronašao u želji da usreći ljude oko sebe.

Ta priča je univerzalna i zato je bez oklevanja delimo sa vama.

Za Lukasa i Perl

Nemoguće.

– Stara vilenjačka psovka

Jedan običan dečak

ada je pred vama istinita priča o Božić Bati.

Da, baš o njemu.

Možda se pitate otkud to da ja znam istinitu priču o Božić Bati. Reći ću vam da to ne bi trebalo da dovodite u pitanje. Bar ne na samom početku knjige. Pre svega, to je neučtivo. Sve što je potrebno da znate jeste da znam priču o Božić Bati, jer da je drugačije – zašto bih je pisao?

Možda ga vi ne zovete Božić Bata.

Možda ga zovete nekako drugačije.

Možda Deda Mraz, ili Sveti Nikola, ili Sinterklas, ili Kris Kringl, ili Pelcnikel, ili Papa Noel, ili neobični čovek velikog stomaka, koji razgovara s irvasima i donosi nam poklone. Ili možda za njega već imate jedinstveno osmišljeno ime, nastalo zabave radi. Međutim, da ste vilenjak, uvek biste ga zvali Božić Bata. Vile su ga, onako nevaljale kakve umeju da budu, prozvale Deda Mraz i raširile taj glas čisto da naprave zbrku.

Ali ma kako ga zvali, čuli ste za njega, a to je najvažnije.

Možete li da verujete da je postojalo vreme kada za njega niko nije znao? Vreme kada je on bio samo dečak koga su zvali Nikolas, a koji je živeo usred nedodijne u Finskoj i čija je jedina dodirna tačka s magijom bila samo vera u nju? Dečak koji nije znao mnogo o svetu, osim što je znao kakvog je ukusa supa od pečuraka, i koji je poznao dodir hladnog severnog vetra i priče koje su mu pričali. I koji je imao samo jednu lutku, napravljenu od repe.

Ali život će se Nikolasu promeniti onako kako to nikada ni zamisliti nije mogao. Dogodiće mu se nešto.

Dobro.

Loše.

Nemoguće.

Ali ako ste od onih što veruju da nešto jednostavno nije moguće, onda bi smesta trebalo da ostavite ovu knjigu. Ona onda sigurno nije za vas.

Jer je ova knjiga puna *nemogućeg*.

Da li i dalje čitate knjigu?
Dobro. (Vilenjaci bi bili ponosni.)
Hajde da počnemo...

Drvosečin sin

Nikolas je bio srećan dečak.

Pa, zapravo i nije.

On sam bi rekao da je srećan kad bi ga to neko pitao, i svakako se *trudio* da bude srećan, ali ponekad sreća zna da bude veoma varljiva. Pretpostavljam da zapravo hoću da kažem da je Nikolas

bio dečak koji je verovao u sreću, kao što je verovao u vilenjake, trolove i vile, iako u stvari nikada nije video ni vilenjaka ni trola ni vilu, a nikada nije doživeo ni pravu sreću. Bar ne na neko duže vreme. Nije mu bilo lako. Uzmimo za primer Božić.

Evo spiska svih poklona koje je Nikolas dobio za Božić. U čitavom svom životu.

1. Drvene sanke
2. Lutka od repe

I to je to.

Istina je da je Nikolasov život bio težak. Ali on se trudio da u njemu uživa što više može.

Nije imao braće ili sestara da se s njima igra, a Kristinankaupunki, najbliži grad, bio je veoma

udaljen. Čak je teže bilo doći do njega nego izgovoriti mu ime. A i nije bilo bogzna šta da se radi u Kristinankaupunkiju, osim da se ide u crkvu ili da se razgleda izlog prodavnice igračkaka.

„Tata, pogledaj! Drveni irvas!“, uzviknuo bi Nikolas, priljubljujući nos uz izlog prodavnice igračkaka.

Ili:

„Pogledaj! Lutka vilenjak!“

Ili:

„Pogledaj! Plišana lutka kralja!“

A jednom je čak pitao:

„Mogu li da dobijem igračku?“

Pogledao je očevo lice. Duguljasto mršavo lice s gustim obrvama i kožom grubljom od starih cipela na kiši.

„Znaš li koliko košta?“, upitao je Joel, njegov otac.

„Ne“, rekao je Nikolas.

Tada je otac podigao levu ruku i raširio prste. Imao je samo četiri i po prsta na levoj ruci, zbog nesreće sa sekirom. Užasne nesreće. Bilo je mnogo krvi. I verovatno ne bi trebalo da pričamo o tome jer je ovo priča o Božiću.

„Četiri i po rublje?“

Njegov otac je izgledao srdito. „Ne. Ne. Pet. Pet rubalja. A pet rubalja za lutku vilenjaka je preskup. Mogao bih kolibu za taj novac da kupim.“